KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH
adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

Warszawa, 2020-07-22

KRIR/KK/713/20

Pan Jan Krzysztof Ardanowski

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo znak: WPR.wrg.0210.3.2020 z dnia 15 lipca br., przy którym otrzymaliśmy do konsultacji projekt rozporządzenia *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID–19" w ramach działania „Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID–19" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020*, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych poniżej przedstawia uwagi samorządu rolniczego do ww. dokumentu.

W naszej opinii udzielanie pomocy w formie zaproponowanego ryczałtu jest krzywdzące dla producentów rolnych, gdyż wprowadza niesprawiedliwe zasady wsparcia. Pomoc powinno się naliczać do 1 sztuki zwierzęcia lub metra kw. (w przypadku roślin ozdobnych) po podziale koperty finansowej przez ilość zwierząt (i metrów kw. tuneli i szklarni) wynikającej ze złożonych wniosków. Przykładowo producent bydła mięsnego posiadający 31 szt. będzie uprawniony do otrzymania 16.200 zł. Producent, który posiadał ok 65% liczebności poprzedniego stada tj. 20 szt. otrzyma nieproporcjonalnie mniej – 5.100 zł. Jeszcze drastyczniej to przedstawia przykład dla drobiu hodowlanego w związku z prowadzeniem produkcji jaj wylęgowych kur rzeźnych - 8.600 zł do 4 000 szt. zwierząt i 30 000 zł pow. 4000 szt. itp. Zasoby danych ARiMR oraz Głównego Lekarza Weterynarii pozwalają na weryfikację liczby zwierząt posiadanych przez producentów rolnych więc wsparcie można wyliczyć sprawnie i bardzo precyzyjnie.

Wnioskujemy także o włączenie do pomocy producentów trzody chlewnej w cyklu otwartym lub półotwartym, którzy prowadzą produkcję na bazie zakupu polskich prosiąt i odchowu ich do tucznika.

Dla przykładu gospodarstwo o średniej obsadzie ok. 900 szt., które wstawia polskiego prosiaka:

Wstawienie 4.02.2020r.

- Wartość 1 warchlaka (25kg) 385, 34 zł×380 szt. =146429,2 zł koszt zakupu
- Tucz do wagi 119 kg. Wartość paszy pełnoporcjowej z zakupu wyniosła 107 087,72 zł, pozostałe koszty (leki, energia, woda) to ok.30 zł (przy ilości 380 szt. – daje koszt 11 400 zł).

- Razem koszty - 264 916,92 zł
- Cena sprzedaży w maju - 5,69 zł kg.
- Wartość sprzedaży - 5,69×119 kg ×375 szt. =253 330,38 zł. Strata producenta to: 11 586,54 zł.

Wstawienie 7.04.2020 r.

- Prosiak 600 szt.(25,4 kg) ×450 zł =270 000 zł.
- Koszt paszy 173 362 zł, pozostałe koszty 600× 30zl=18 000 zł. Razem koszty 461 362 zł.
- Wartość sprzedaży w lipcu: 591 szt×119 kg ×4,94 zł =347 425,26 zł. Strata producenta to 113 936,74 zł.
- Strata gospodarstwa od lutego do lipca razem 125 523,28 zł.
- W przeliczeniu na 1 sprzedanego tucznika jest to kwota 129,94 zł.

Wstawienie 10.06.2020 r.

cena warchlaka (25 kg) 298 zł. Tuczu trwa .Przy obecnych cenach tucznika szykuje się kolejna strata. Na pokrycie strat potrzeba ok 2 lat dobrej koniunktury na rynku ponieważ wraz ze wzrostem cen tucznika będą rosły ceny warchlaka a zysk na tuczu nadal będzie bardzo mały. Dla właścicieli gospodarstw którzy są w wieku przedemerytalnym są to straty nie do odrobienia.

Dodatkowo przedstawiamy przekazane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą aktualne kalkulacje kosztów produkcji trzody chlewnej sporządzane przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego:

- cykl zamknięty: 431,24
- cykl otwarty: 527,11
- produkcja prosiąt: 158,05

Wyliczenia te jasno wskazują, że to producenci trzody chlewnej w cyklu otwartym ponieśli i nadal ponoszą największe straty wynikające z pandemii. Od momentu opublikowania projektu rozporządzenia do izb rolniczych zgłasza się wielu rolników, którzy nie rozumieją dlaczego mieliby nie skorzystać z tej pomocy, tylko dlatego, że prowadzą tucz otwarty. Jest to ich zdaniem przejaw dyskryminacji i dużej niesprawiedliwości.

Faktem jest, że gospodarstwa produkujące prosięta lub żywiec w cyklu zamkniętym są mniej elastyczne na zmieniające się tendencje rynkowe to jednak należy zauważyć, że utrzymująca się niska cena żywca wieprzowego w okresie pandemii dotyczy również tych rolników, którzy zdecydowali się na chów w cyklu otwartym.

Dodatkowo nasze zastrzeżenia budzi zapis stanowiący, że w przypadku świń istotnym warunkiem przyznania pomocy jest to, aby rolnik zgłosił urodzenie co najmniej 21 świń, które nastąpiło w okresie od 1 listopada 2019r. do dnia 30 kwietnia 2020r. Dlaczego jest brany pod uwagę ten przedział a nie termin 30 maja 2020 r. skoro do dnia 30 czerwca rolnik miał zgłosić fakt oznakowania co najmniej 21 sztuk? Stan zwierząt powinien być brany pod uwagę za okres obowiązujących ograniczeń, czyli od 1 marca 2020 roku do 31 maja 2020 roku, tak jak to miało miejsce w przypadku przedsiębiorców, a nie tylko na dzień 1 marca 2020 roku.

Ponadto w przypadku bydła pomoc powinna przysługiwać - tak jak w przypadku świń - już od 1 sztuki, a w przypadku krów, także do krów mamek. Przecież skutki pandemii odczuwamy do dzisiaj, ceny skupu są bardzo niskie, a koszty produkcji przy bydle mięsnym były takie same jakby pandemii nie było, także przy krowach mamkach. Dopłata powinna być również do jałówek opasowych, których wiek wynosił co najmniej 12 miesięcy i nie więcej niż 24 miesiące a nie tylko do byków opasowych. Bydło opasowe często sprzedaje się w wieku powyżej 24miesięcy i te zwierzęta powinny być również brane pod uwagę.

Kolejna nasza uwaga dotyczy wyłączenia ze wsparcia jałówek ,które są hodowane z przeznaczeniem na rzeź. W projekcie proponowany jest zapis o udokumentowaniu sprzedaży na ubój danej grupy zwierząt w terminie od 15 marca do 15 czerwca . Udokumentowanie sprzedaży w tym okresie wyeliminuje starania się o pomoc na zwierzęta przeznaczone na remont czy też powiększenie stada . Oczywiście jałówki powinny stanowić osobną grupę zwierząt (nie należy ich łączyć z bykami).

W § 2 ust. 1 pkt. 2 proponujemy następujące brzmienie: „[...] w związku z prowadzeniem produkcji jaj wylęgowych drobiu [...].”

Wnosimy także uwagę do §2. ust. 1. pkt 3) ppkt b), z którego wynika, że nadzwyczajną pomoc otrzyma ten rolnik, który utrzymywał w swoim gospodarstwie chów gęsi rzeźnej w rozmiarze co najmniej 1000 szt. liczonych na dzień 1 marca 2020. Samorząd rolniczy pragnie zwrócić uwagę, że produkcja gęsi rzeźnej jest produkcją sezonową, która rozpoczyna się w okresie pierwszej połowy marca i bardzo rzadko zdarza się, żeby hodowca gęsi rzeźnej miał jakiekolwiek wstawienia piskląt przed tym terminem. Jest to związane z pracą zakładów wylęgowych, które w taki sposób ustalają terminy lęgów piskląt, aby pierwsze wstawienia realizować już po 1 marca. Wynika to z specyfiki hodowli gęsi rzeźnej, która wymaga dostępu do wybiegów i świeżej paszy objętościowej (zielonki). Stąd też wyżej wymieniony zapis uważamy za krzywdzący dla hodowców gęsi, na których obecny kryzys w branży mięsnej także mocno się odbił. Zakłady ubojowe obecnie oferują cenę żywca na poziomie 7,35 - 7,50 zł/kg wobec ceny zeszłorocznej kształtującej się na poziomie 8,20 zł/kg. W związku z tym proponujemy następujące brzmienie § 2 ust. 1 pkt. 3.

„prowadził produkcję:

a) kurcząt rzeźnych w rozmiarze co najmniej 1 000 szt. na dzień 1 marca 2020 r.
b) gęsi rzeźnych w rozmiarze co najmniej 1 000 szt. na dzień 1 maja 2020 r.

Rozporządzenie pomija producentów jaj wylęgowych gęsi. Problem tego sektora wynika z tego, że nieśność gęsi przypada na okres od początku lutego do końca czerwca, co przypadło w roku bieżącym na okres największych ograniczeń spowodowanych wybuchem epidemii. Hodowcy gęsi reprodukcyjnej w tym czasie, z powodu bardzo małej możliwości sprzedaży, zmuszeni zostali do niszczenia swej produkcji oraz sprzedaży jaj po cenie, znacznie poniżej kosztu produkcji. Nie rozumiemy dlaczego hodowcy kaczek zostali pominięci? Kaczki są towarem eksportowym który również został wstrzymany jak i również cena kaczek mocno spadła.

Kolejny nasz wniosek dotyczy uwzględnienie w przedmiotowym rozporządzeniu producentów warzyw pod osłonami takich jak ogórki, pomidory czy nowalijki. Izby rolnicze otrzymywały wiele sygnałów o braku możliwości sprzedaży tych produktów z powodu zamknięcia giełd i rynków hurtowych oraz targowisk i bazarów. Ale główne znaczenie miała utrata kanału HoReCa, który został całkowicie zamknięty przez pierwsze miesiące pandemii. Niestety sprzedaż w sklepach nie zrekompensowała utraty tego sektora. Z powodu pandemii producenci cierpieli na brak rąk do pracy oraz wyższe koszty pracownicze wynikające z konieczności stosowania skomplikowanych procedur sanitarnych. Ceny warzyw spadły z dnia na dzień. Stanął eksport warzyw, a na rynku pojawiły się warzywa z zagranicy. W sytuacji producentów rolnych, w których cykl produkcji trwa kilka miesięcy, załamanie rynku, jakie miało miejsce w wyniku kryzysu wywołanego COVID–19, wywołuje ogromne straty, których nie da się obrobić. Dlatego pominiecie producentów warzyw w wyżej wskazanym rozporządzeniu, jest dla nich niezrozumiałe.

W § 4 ust. 1 pkt. 1 proponujemy następujące brzmienie: „lit. a, stawka pomocy wynosi 5 000 zł do maksymalnie 10 sztuk, powyżej 10 sztuk stawka pomocy wynosi 300 zł za kolejną sztukę i nie więcej niż 100 sztuk".

W § 4 ust. 1 pkt. 2 w części dotyczącej pomocy dla posiadaczy bydła domowego typu użytkowego mlecznego proponujemy pomoc w oparciu o 1kg wyprodukowanego mleka w okresie marzec-kwiecień-maj do 1 czerwca. Kwotę proporcjonalnie wynikającą z posiadanych środków. Z posiadanych przez nad informacji wynika, że obniżka ceny w skupie w podanym okresie wynosiła od 0,1 do 0,2 zł w zależności od regionu kraju.

W § 4 ust. 1 pkt. 3 proponujemy następujące brzmienie „lit. c, stawka pomocy wynosi 1 000 zł do maksymalnie 10 sztuk, powyżej 10 sztuk stawka pomocy wynosi 50 zł za kolejną sztukę i nie więcej niż 200 sztuk."

W § 4 ust. 1 pkt. 4 proponujemy następujące brzmienie „lit. d, stawka pomocy wynosi 1 000 zł do maksymalnie 10 sztuk, powyżej 10 sztuk stawka pomocy wynosi 30 zł za kolejną sztukę i nie więcej niż 100 sztuk."

W § 4 ust. 1 pkt. 5 proponujemy następujące brzmienie: „lit. e, stawka pomocy wynosi 60 zł do sztuki, z wyłączeniem chowu nakładczego oraz w przypadku powiązań kapitałowych pomiędzy hodowcą a producentem."

W § 4 ust. 4 proponujemy następujące brzmienie:

„4. W przypadku spełnienia warunku, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt. 4, stawka pomocy wynosi:

1) 1400 zł w przypadku uprawy roślin ozdobnych w szklarniach ogrzewanych lub w tunelach foliowych ogrzewanych o powierzchni uprawy nie większej niż 250 m^2,

2) 5 zł za każdy kolejny m2 w przypadku uprawy roślin ozdobnych w szklarniach ogrzewanych lub w tunelach foliowych ogrzewanych o powierzchni uprawy większej niż 250 m^2 i nie większej niż 5 000 m^2".

W § 9.1 nie podano precyzyjnie terminu wypłaty pomocy na konto rolnika, a powinno być konkretnie np. 14 dni od dnia wydania decyzji. Jeśli decyzja będzie wydana np. 1 dnia danego miesiąca to wypłata pomocy teoretycznie może być ostatniego dnia danego miesiąca (czyli wg projektu w terminie). Są to dodatkowe dni zwłoki, co w prowadzeniu gospodarstwa może utrudnić planowanie działalności rolniczej.

Mając na uwadze konieczność sprawnego udzielenia wsparcia producentom rolnym uważamy, że termin wydania decyzji 150 dni od zakończenia składania wniosków jest w zbyt długi. Pomoc rolnikom musi być udzielona jak najszybciej, dlatego niezrozumiałe jest takie wydłużanie czasu na wydawanie decyzji przez kierowników biur powiatowych Agencji. Wnosimy o skrócenie terminu na wydanie decyzji do 30 dni.

Licząc na uwzględnienie uwag samorządu rolniczego,

Pozostaję z poważaniem

Prezes

Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wiktor Szmulewicz